

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

29 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al brigăzii nr. 27 de geniști din 15 aprilie 1942, în cauza penală privindu-l pe

Țeberciuc Filip Xxxxx, născut în xxxx, originar din satul Xxxxx, raionul Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

05.12.2018 – 29.01.2019 (instanța de recurs în anulare).

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al brigăzii nr. 27 de geniști din 15 aprilie 1942, Țeberciuc Filip a fost condamnat în baza art.58-10 alin. (2) și art. 193-2 lit. g) Cod penal al RSFSR, cu aplicarea sancțiunii art. 58-2 Cod penal al RSFSR, la pedeapsă capitală.

2. Potrivit sentinței, condamnatul Țeberciuc Filip a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că exercitându-și serviciul militar în armata roșie și fiind nemulțumit de regimul din URSS, a desfășurat în rândurile ostașilor agitație antisovietică orientată spre discreditarea puterii sovietice. Condamnatul a criticat politica promovată de autoritățile sovietice, în același timp, a lăudat armata română, exprimându-și intențiile de a trece de partea inamicului.

În afară de aceasta, condamnatului i s-a mai incriminat că aflându-se în batalionul de geniști din ianuarie 1942 și până la arestare, nedorind să-și exercite serviciul militar în armata roșie, în mod sistematic nu executa ordinele comandantului și nu mergea la locul de muncă, argumentând că este bolnav.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea parțială a sentinței, în partea condamnării lui Țeberciuc Filip în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal pe acest capăt de învinuire și reabilitarea acestuia.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că la examinarea cauzei în instanța de judecată nu a fost dovedit caracterul contrarevoluționar al acțiunilor condamnatului, deoarece afirmațiile lui nu conțineau chemări la lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori la săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, după cum prevede art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR.

La fel, în opinia recurentului, instanța de judecată a încălcat dreptul condamnatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră recurentul că, condamnarea lui Țeberciuc Filip pentru agitație antisovietică constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârile pronunțate, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „activitate contrarevoluționară”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că Țeberciuc Filip a fost condamnat prin sentința Tribunalului militar al brigăzii nr. 27 de geniști din 15 aprilie 1942, în baza art.58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, pentru săvârșirea unei infracțiuni contrarevoluționare, în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială,

care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Țeberciuc Filip în baza art.58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu casarea sentinței în această parte și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii irevocabile contestate, în partea condamnării lui Țeberciuc Filip în baza art.58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, se casează parțial sentința Tribunalului militar al brigăzii nr. 27 de geniști din 15 aprilie 1942, în partea prin care Țeberciuc Filip a fost condamnat în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu încetarea în această parte a procesului penal în privința lui **Țeberciuc Filip Xxxxx**, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia în fața societății, și reintegrarea în drepturi, în conformitate cu Legea Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

În rest, dispozițiile hotărârii contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **29 ianuarie 2019.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor